

Tämän sivun alkukielistä versiota [hr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

kroaatti

Swipe to change

Elatusapu

Kroatia

1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?

Elatusapu on oikeus ja velvollisuus, joka kuuluu vanhemmille ja lapsille, av(i)opuolisille, sukulaisille suoraan ylenevässä ja alenevassa polvessa sekä lapsipuolille ja isä-/äitipuolille perheissa säädetyllä tavalla. Edellä mainitut henkilöt hoitavat elatusvelvollisuutensa kykyjensä ja elätettävän henkilön tarpeiden mukaan perheissa säädetyllä mukaisesti.

Vanhemmat ovat ensisijaisesti vastuussa alaikäisen lapsensa elättämisestä. Työkykyistä vanhempaa ei voida vapauttaa alaikäisen lapsensa elättämisestä. Jos vanhempi ei elätä alaikäistä lastaan, *kyseisen vanhemman vanhempien* on elätettävä lapsi. *Isä-/äitipuolen* on elätettävä alaikäinen lapsipuolensa, jos tämä ei saa elatusta toiselta vanhemmaltaan.

Vanhempien on elätettävä täysi-ikäinen lapsensa, joka käy keskiasteen oppilaitosta tai korkeakoulua asiasta annettujen määräysten mukaisesti tai joka osallistuu aikuisille tarkoitettuun perus- tai keskiasteen koulutusohjelmaan ja joka hoitaa velvollisuutensa säännöllisesti ja asianmukaisesti. Elatusvelvollisuus lakkaa viimeistään siinä vaiheessa, kun lapsi täyttää 26 vuotta.

Vanhempien on elätettävä täysi-ikäinen lapsensa, joka on suorittanut loppuun edellä tarkoitetun koulutuksen mutta ei ole löytänyt työtä, vuoden ajan koulutuksen loppuun suorittamisesta edellyttäen, että lapsi ei ole täyttänyt 26 vuotta. Elatusvelvollisuus päättyy lapsen 26-vuotispäivänä, vaikka vuoden määräaika ei olisi kulunut loppuun.

Vanhempien on elätettävä täysi-ikäinen lapsensa, joka on vakavan ja pysyvän sairauden tai invaliditeetin takia työkyvytön, koko työkyvyttömyyden keston ajan.

Täysi-ikäisen lapsen on elätettävä vanhempansa, joka on työkyvytön ja jolla ei ole toimeentuloon riittäviä varoja tai joka ei pysty hankkimaan niitä omasta varallisuudestaan. *Täysi-ikäisen lapsipuolen* on elätettävä äiti-/isäpuolensa, joka on työkyvytön ja jolla ei ole toimeentuloon riittäviä varoja tai joka ei pysty hankkimaan niitä omasta varallisuudestaan, jos äiti-/isäpuoli on elättänyt lapsipuolta tai huolehtinut hänestä pitkään. *Täysi-ikäisen lapsenlapsen* on elätettävä isovanhempansa, joka on työkyvytön ja jolla ei ole toimeentuloon riittäviä varoja tai joka ei pysty hankkimaan niitä omasta varallisuudestaan, jos isovanhempi on elättänyt lapsenlasta tai huolehtinut hänestä pitkään.

Aviopuolisilla, jolla ei ole toimeentuloon riittäviä varoja tai joka ei pysty hankkimaan niitä omasta varallisuudestaan ja joka on työkyvytön tai ei onnistu löytämään työtä, on oikeus saada elatusapua puolisoiltaan edellyttäen, että tällä on siihen mahdollisuus ja riittävästi varoja. Aviopuolisoiden välistä elatusapua koskevia sääntöjä sovelletaan *avopuolisoiden* väliseen elatusapuun avioliiton keston ajan.

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovellatanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Vanhemmat ovat ensisijaisesti vastuussa alaikäisen lapsensa elättämisestä. Jos vanhempi ei elätä alaikäistä lastaan, kyseisen vanhemman vanhempien on elätettävä lapsi. Isä-/äitipuolen on elätettävä alaikäinen lapsipuolensa, jos tämä ei saa elatusta toiselta vanhemmaltaan.

Vanhempien on elätettävä täysi-ikäinen lapsensa, joka käy keskiasteen oppilaitosta tai korkeakoulua asiasta annettujen määräysten mukaisesti tai joka osallistuu aikuisille tarkoitettuun perus- tai keskiasteen koulutusohjelmaan ja joka hoitaa velvollisuutensa säännöllisesti ja asianmukaisesti. Elatusvelvollisuus lakkaa viimeistään siinä vaiheessa, kun lapsi täyttää 26 vuotta.

Vanhempien on elätettävä täysi-ikäinen lapsensa, joka on suorittanut loppuun edellä tarkoitetun koulutuksen mutta ei ole löytänyt työtä, vuoden ajan koulutuksen loppuun suorittamisesta edellyttäen, että lapsi ei ole täyttänyt 26 vuotta. Elatusvelvollisuus päättyy lapsen 26-vuotispäivänä, vaikka vuoden määräaika ei olisi kulunut loppuun.

Vanhempien on elätettävä täysi-ikäinen lapsensa, joka on vakavan ja pysyvän sairauden tai invaliditeetin takia työkyvytön, koko työkyvyttömyyden keston ajan.

Täysi-ikäiseksi katsotaan henkilö, joka on täyttänyt 18 vuotta.

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Asiassa on käännyttävä sosiaaliturvakeskuksen (*centar za socijalnu skrb*) ja tuomioistuimen puoleen.

Elatusapukysymys voidaan ratkaista *pakollisessa neuvontamenettelyssä*. Pakollinen neuvonta tapahtuu ennen avioeron vireillepanoa, kun puolisoilla on yhteinen alaikäinen lapsi, ja ennen muiden oikeudellisten menettelyjen vireillepanoa asioissa, jotka liittyvät huoltajuuteen ja henkilökohtaisiin suhteisiin lapsen kanssa. Perhelain säännöksiä, joiden mukaan neuvontamenettely on pakollinen ennen avioeron vireillepanoa, kun puolisoilla on yhteinen alaikäinen lapsi, sovelletaan myös huoltajuutta ja henkilökohtaisia suhteita lapsen kanssa koskeviin oikeudellisiin menettelyihin tilanteessa, jossa lapsen vanhempien välinen yhteiselämä päättyy. Pakollinen neuvontamenettely pannaan vireille asianosaisen pyynnöstä, joka toimitetaan sosiaaliturvakeskukseen. Jos vanhemmilla ei ole suunnitelmaa yhteishuoltajuudesta, sosiaaliturvakeskus kehottaa heitä laatimaan sellaisen perheasiain sovittelumenettelyssä, kuten perheissa edellytetään.

Elatusavusta voidaan sopia *perheasiain sovittelumenettelyssä*, jonka puitteissa osapuolet pyrkivät sopimaan perhesuhteita koskevan erimielisyyden yhden tai useamman sovittelijan avustuksella. Perheasiain sovittelumenettely on vapaaehtoinen, ainoastaan menettelyn ensimmäiseen tapaamiseen on osallistuttava ennen avioeron vireillepanoa. Perheasiain sovittelun päätarkoituksena on sopia yhteishuoltajuudesta ja muista lapseen liittyvistä järjestelyistä. Sovittelumenettelyssä sovitusta yhteishuoltajuudesta tai muista järjestelyistä tulee täytäntöönpanokelpoisia, jos tuomioistuin vahvistaa ne asianosaisten pyynnöstä tuomioistuimen ulkopuolisessa menettelyssä. Perheasioita voidaan sovittaa oikeudellisesta menettelystä erillään ennen menettelyn vireillepanoa, sen aikana tai sen jälkeen.

Vanhemman, joka ei asu lapsen kanssa, on maksettava elatusapua. Sen määrästä voidaan sopia *yhteishuoltajuussuunnitelmassa*, jonka vanhemmat voivat itse laatia pakollisen neuvontamenettelyn tai perheasiain sovittelumenettelyn yhteydessä. Jotta yhteishuoltajuussuunnitelma olisi täytäntöönpanokelpoinen, se pitää toimittaa tuomioistuimen ulkopuolisessa menettelyssä tuomioistuimelle, joka tarkistaa ja hyväksyy sen sisällön perhelain säännösten mukaisesti.

Lapsi voi vaatia elatusapua yksinkertaistetussa tuomioistuimen ulkopuolisessa elatusapumenettelyssä. Menettelyn osapuolia ovat lapsi ja vanhemmista se, joka ei asu lapsen kanssa. Lasta edustaa tällaisessa menettelyssä vanhempi, jonka kanssa lapsi asuu. Yksinkertaistetussa menettelyssä tuomiovalta elatusapuun liittyvissä asioissa on tuomioistuimella, jolla on yleinen alueellinen toimivalta, mutta myös lapsen tilapäisen tai vakituksen asuinpaikan tuomioistuimella.

Elatusapua koskevia päätöksiä tehdään avioliittoa, vanhemmuuden toteamista ja huoltajuutta koskevissa oikeudenkäynneissä perhelain säännösten mukaisesti.

Avioerotapauksissa puoliset voivat tehdä elatussopimuksen. Siinä vahvistetaan elatusavun määrä sekä elatusvelvollisuuden suorittamistapa, kesto ja päättymisen. Aviopuoliset voivat tehdä elatussopimuksen kirjallisesti ja pyytää tuomioistuinta vahvistamaan sen tuomioistuimen ulkopuolisessa menettelyssä, jolloin siitä tulee täytäntöönpanokelpoinen.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukais?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Lapsen elatusta koskevassa menettelyssä asianosaisia ovat lapsi ja vanhemmista se, joka on lain mukaan elatusvelvollinen. Lasta edustaa se vanhempi, jonka kanssa lapsi asuu. Kyseisen vanhemman suostumuksella lasta voi elatusapumenettelyssä edustaa sosiaaliturvakeskus. Sosiaaliturvakeskuksen lisäksi vanhemmalla, jonka kanssa lapsi asuu, on valtuudet esittää vaateita menettelyssä. Jos sosiaaliturvakeskuksen ja kyseisen vanhemman vaatteet ovat keskenään ristiriidassa, tuomioistuin ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat, erityisesti lapsen hyvinvoinnin, päättäessään, kumman vaatteet se ottaa huomioon.

Sosiaaliturvakeskuksen on toimittava lapsen nimissä ja pantava vireille elatusapua tai sen määrän nostamista koskeva menettely, jos vanhempi, jonka kanssa lapsi asuu, ei ole ilman perusteltua syytä käyttänyt kyseistä oikeutta yli kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona lapsi sai oikeuden elatusapuun. Sosiaaliturvakeskus edustaa lasta elatusapumenettelyssä, jos lapsi on toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön huollettavana. Tällaisissa tapauksissa lapsen vanhemmilla ei ole sosiaaliturvakeskuksen ohella valtuuksia esittää vaateita lapsen nimissä. Vanhempi ei siis voi edustaa lasta menettelyssä enää sen jälkeen, kun sosiaaliturvakeskus on esittänyt vaateita lapsen nimissä.

Siviiliprosessilain mukaan asianosaisen edustajan on oltava lakimies, ellei laissa toisin säädetä. Asianosaisen edustajana voi toimia verisukulainen suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa, veli, sisko tai aviopuoliso edellyttäen, että henkilö on täysivaltainen ja hänellä on valtuudet toimia oikeudellisena edustajana.

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Tuomiovalta riita-asioissa, joissa kantaja vaatii lakisääteistä elatusapua, on kantajan koti- tai asuinpaikan tuomioistuimen lisäksi tuomioistuimella, jolla on yleinen alueellinen toimivalta. Jos lakisääteistä elatusapua koskevissa kansainvälisissä riita-asioissa tuomiovalta on kroatialaisella tuomioistuimella, koska kantajan kotipaikka on Kroatiassa, alueellinen tuomiovalta on tuomioistuimella, jonka alueella kantajalla on kotipaikka. Jos kroatialaisella tuomioistuimella on tuomiovalta, koska elatusvelvollisella vastaajalla on Kroatiassa omaisuutta, joka voidaan periä elatusmaksujen kattamiseksi, alueellinen tuomiovalta on tuomioistuimella, jonka alueella kyseinen omaisuus sijaitsee.

Toimivalta hyväksyä yhteishuoltajuussuunnitelma on tuomioistuimella, jolla on yleinen alueellinen toimivalta lasta koskevassa asiassa.

Toimivalta hyväksyä lapsen elatusta koskeva sopimus on tuomioistuimella, jolla on yleinen alueellinen toimivalta lasta koskevassa asiassa.

Toimivalta hyväksyä aviopuolison elatusta koskeva sopimus on tuomioistuimella, jonka alueella puolisoitten yhteinen kotipaikka sijaitsee. Jos puolisoilla ei ole yhteistä kotipaikkaa, toimivalta on tuomioistuimella, jonka alueella puolisoitten viimeinen yhteinen kotipaikka sijaitti. Jos kroatialaisella tuomioistuimella on toimivalta hyväksyä puolison elatusta koskeva sopimus, koska puolisoitten viimeinen yhteinen kotipaikka sijaitti Kroatiassa, toimivalta on tuomioistuimella, jonka alueella puolisoitten viimeinen yhteinen kotipaikka sijaitti.

Tuomiovalta elatusapuun liittyvissä yksinkertaistetuissa menettelyissä on lapsen koti- tai asuinpaikan tuomioistuimen lisäksi tuomioistuimella, jolla on yleinen alueellinen toimivalta.

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Siviiliprosessilain 89.a §:n mukaan asianosaiset voivat panna menettelyn vireille joko itse tai edustajansa välityksellä. Tuomioistuin voi kuitenkin pyytää edustettua asianosaista tulemaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen ja esittämään seikat, jotka menettelyssä on tarkoitus vahvistaa. Asianosaisen edustajan on oltava lakimies, ellei laissa toisin säädetä. Siviiliprosessilain 89.a §:n 3 momentin mukaan asianosaisen edustajana voi toimia verisukulainen suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa, veli, sisko tai aviopuoliso edellyttäen, että henkilö on täysivaltainen ja hänellä on valtuudet toimia oikeudellisena edustajana.

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 1 §:n mukaan asian käsittely tuomioistuimessa on aina maksullista. Maksun määrä selviää erillisestä hinnastosta.

Samaisen lain 16 §:n mukaan elatusapua tai elatusoikeuteen liittyviä vaateita koskevissa menettelyissä osapuolena olevat lapset on vapautettu oikeudenkäyntimaksuista.

Siviiliprosessilain 172 §:n mukaan oikeudenkäyntikulujen maksamisesta vapauttamisen ja oikeusavun saamisen edellytyksiä ja niihin liittyvien oikeuksien käyttöä säännellään maksutonta oikeusapua koskevilla erillisissä säännöillä. Samaisen lain 176 §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle hallintoviranomaiselle tapauksesta, jossa asianomainen on kyseisten erillisissä sääntöjen mukaisesti käyttänyt oikeuttaan saada vapautus oikeudenkäyntimaksuista, mutta jonka osalta tuomioistuin toteaa menettelyn aikana, että tämä pystyy maksamaan mainitut kulut.

Maksuttomasta oikeusavusta annetussa laissa määritetään oikeusavun tarkoitus, saajat, muodot, antajat ja ehdot, menettely oikeusavun saamista koskevan oikeuden käytölle, rajatylittävän oikeusavun käyttö, oikeusavun rahoitus sekä kyseisen lain soveltamisen valvonta. Lakia ei sovelleta silloin, kun oikeusapua annetaan erityissääntöjen nojalla.

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Lapsen elatus suoritetaan aina rahassa.

Lapsen kanssa asuva vanhempi hoitaa osuutensa lapsen elatusvelvollisuudesta huolehtimalla lapsesta päivittäin, kun taas vanhempi, joka ei asu lapsen kanssa, hoitaa osuutensa rahoittamalla lapsen aineellisia tarpeita.

Tuomioistuimen oikeudenkäynnissä määrittämät lapsen aineelliset tarpeet kattavat asumisen, ruoan, vaatetuksen, hygienian, huolenpidon, koulutuksen, terveydenhoidon ja muut vastaavat kulut. Elatusavun määräyksessä otetaan huomioon elatusvelvollisen vanhemman elintaso.

Lapsen aineelliset tarpeet voivat olla tavallista suuremmat, jos hän tarvitsee terveydentilansa takia jatkuvaa tehostettua huolenpitoa. Tämä on otettava huomioon elatusavun määrää vahvistettaessa.

Tuomioistuin määrittää elatusvelvollisen maksukykyyn sen mukaan, mitkä ovat hänen tulonsa ja taloudellinen tilanteensa elatusavun määrittämisaikana.

Sosiaaliturvasta vastaava ministeriö määrittää vuosittain 1. huhtikuuta mennessä vähimmäismäärän, joka riittää kattamaan alaikäisen lapsen elatuksesta Kroatiassa kuukausittain aiheutuvat aineelliset perustarpeet ja joka lankeaa sen vanhemman maksettavaksi, joka ei asu lapsen kanssa.

Vähimmäismäärä määritetään prosentiosuutena oikeushenkilön palveluksessa Kroatiassa olevan henkilön edellisvuoden keskimääräisestä nettokuukausipalkasta seuraavasti:

0–6-vuotias lapsi: 17 % keskipalkasta,

7–12-vuotias lapsi: 20 % keskipalkasta,

13–18-vuotias lapsi: 22 % keskipalkasta.

Poikkeustapauksessa määrää voidaan alentaa, mutta sen on oltava vähintään puolet edellä luetelluista vähimmäismääristä. Poikkeus voidaan myöntää, jos elatusvelvollisen on perhelain nojalla elätettävä kahta tai useampaa lasta, lapsi osallistuu omaan elatukseensa ansiotyöllä.

Sosiaaliturvasta vastaava ministeriö vahvistaa vuosittain 1. huhtikuuta mennessä taulukot alaikäisten lasten keskimääräisistä tarpeista ikäluokittain, elatusvelvollisen vanhemman tuloista palkkaluokittain ja keskimääräisistä elinkustannuksista Kroatiassa.

Elatusvelkoja ja elatusvelvollinen voivat pyytää tuomioistuinta nostamaan tai alentamaan elatusavun määrää, lopettamaan elatusvelvollisuuden tai muuttamaan aiemmalla täytäntöönpanokelpoisella asiakirjalla vahvistettua elatusavun suoritusastetta, jos olosuhteet ovat muuttuneet.

Elatusapua ei indeksoida Kroatiassa.

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Elatusavun suorittamistapa ja saaja vahvistetaan oikeuden päätöksellä.

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Jos elatusvelvollinen ei maksa elatusapua vapaaehtoisesti, asiassa voidaan aloittaa perintämenettely.

Jos palkkaan, muuhun säännölliseen tuloon tai pankkitilillä oleviin varoihin kohdistuu muitakin vaateita, lapsen elatusavun perintä menee niiden edelle muiden vaateiden syntyajankohdasta riippumatta.

Elatusvelvollinen voi antaa suostumuksensa sille, että hänen palkkansa, eläkkeensä tai vastaava tulonsa pidetään kokonaan tai osittain elatusvelkojan esittämän vaateen suorittamiseksi ja että maksut suoritetaan suoraan elatusvelkojalle. Suostumus ja maksujen suoritusastetta kirjataan tuomioistuimessa järjestettävän kuulemisen pöytäkirjaan tai notaarin laatimaan asiakirjaan. Kyseinen asiakirja laaditaan yhtenä kappaleena, ja sillä on sama oikeusvaikutus kuin täytäntöönpanoasiakirjalla.

11 Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suoja koskevista säännöistä sekä määrärajoista tai vanhentumisajoista.

Vanhemman, joka ei asu alaikäisen lapsensa kanssa ja joka ei ole maksanut tästä elatusapua, on maksettava lapselle korvausta maksamattomasta elatusavusta. Korvausta on maksettava päivästä, jona elatusapu-oikeus alkoi, kanteen nostamispäivään. Lapsen saatavat elatuksen laiminlyöneeltä vanhemmalta vanhenevat viiden vuoden kuluttua elatusvelvollisuuden alkamispäivästä.

Siviilioikeudellisia velvollisuuksia koskevan lain 226 §:n mukaan vuosittain tai useammin eräänntyviin saataviin – olipa sitten kyse liitännäissaatavista (esim. korko) tai asianomaisen oikeuden käyttöön liittyvistä saatavista (esim. elatusmaksu) – sovelletaan kolmen vuoden vanhentumisaikaa kunkin saatavan eräpäivästä lukien.

Samaisen lain 233 §:n mukaan saataviin, jotka on vahvistettu tuomioistuimen lopullisella päätöksellä tai toisen toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä taikka tuomioistuimessa tai toisessa toimivaltaisessa viranomaisessa sovituissa tai notaarin asiakirjalla vahvistetuissa ratkaisussa, sovelletaan 10 vuoden vanhentumisaikaa, mukaan lukien saatavat, joiden lainmukainen vanhentumisaika on lyhyempi.

Lain 235 §:n mukaan vanhentumisaikaa ei sovelleta vanhempien ja lapsen välillä huoltajuuden keston ajan.

Täytäntöönpanolain 172 §:n mukaan pakkoperintä ei saa kohdistua seuraavassa lueteltuun varallisuuteen: lakisääteisenä elatusapuna saatava tulo, korvaus terveydentilan heikentymisestä tai työkyvyn alentumisesta tai menetyksestä aiheutuvasta vahingosta ja korvaus elatusvelvollisen kuoleman takia menetetyistä elatusavusta; työkyvyttömyyseläkelainsäädännön mukainen korvaus invaliditeetista; sosiaalietuudet; tilapäinen työttömyyskorvaus; lapsilisä, ellei erillismääräyksestä muuta johdu; opintotuki ja stipendit; tuomion saaneille työntöesta maksettava korvaus, paitsi kun on kyse elatussaatavista tai tuomion rikoksellaan aiheuttaman vahingon korvaamisesta; kunnianosoituksista ja palkinnoista saatavat tulot; äitiys-/vanhempainraha, ellei erillismääräyksestä muuta johdu; muut erillismääräyksellä pakkoperinnästä vapautetut tulot.

Täytäntöönpanolain 173 §:n mukaan pakkoperintää koskevat seuraavat rajoitukset:

1) Jos perintä suoritetaan elatusvelvollisen palkasta, sen ulkopuolelle jätetään määrä, joka vastaa kahta kolmasosaa keskimääräisestä nettopalkasta Kroatiassa. Jos perinnän syynä on lakisääteinen elatusapusaatava, korvaus terveydentilan heikentymisestä taikka työkyvyn alentumisesta tai menetyksestä aiheutuneesta vahingosta tai korvaus elatusvelvollisen kuoleman takia menetetyistä elatusavusta, perinnän ulkopuolelle jätetään puolet keskimääräisestä nettopalkasta Kroatiassa, paitsi kun on kyse lapsen elatusavun pakkoperinnästä. Tällöin perinnän ulkopuolelle jäävä määrä on neljäsosa oikeushenkilön palveluksessa Kroatiassa olevan henkilön edellisvuoden keskimääräisestä nettokuukausipalkasta.

2) Jos elatusvelvollisen palkka on alempi kuin keskimääräinen nettopalkka Kroatiassa, kaksi kolmasosaa palkasta jätetään perinnän ulkopuolelle. Jos perinnän syynä on lakisääteinen elatusapusaatava, korvaus terveydentilan heikentymisestä taikka työkyvyn alentumisesta tai menetyksestä aiheutuneesta vahingosta tai korvaus elatusvelvollisen kuoleman takia menetetyistä elatusavusta, perinnän ulkopuolelle jäävä määrä on puolet henkilön nettopalkasta.

3) Pykälän 1 momentissa käytetyllä käsitteellä 'keskimääräinen nettopalkka' tarkoitetaan kuluvan vuoden tammi–elokuun välisenä aikana oikeushenkilön palveluksessa Kroatiassa olevan henkilön keskimääräistä nettokuukausipalkkaa, jonka Kroatian tilastokeskus (*Državni zavod za statistiku*) määrittää ja joka julkaistaan maan virallisessa lehdessä (*Narodne novine*) viimeistään 31. joulukuuta kyseisenä vuotena. Näin määritetty määrä sovelletaan seuraavana vuonna.

4) Kyseisen pykälän 1 ja 2 momentin säännöksiä sovelletaan myös pakkoperintään, joka kohdistuu palkan sijasta maksettavaan korvaukseen, työajan lyhennyksen johdosta maksettavaan korvaukseen, palkan alentamisen johdosta maksettavaan korvaukseen, eläkkeeseen, sotilashenkilöstön palkkaan, asepalveluksensa aikana reserviin kuuluvien henkilöiden tuloihin sekä muihin siviili- ja sotilashenkilöstön säännöllisiin tuloihin, lukuun ottamatta 5 ja 6 momentissa tarkoitettuja tuloja.

5) Pakkoperintä voi kohdistua vammaiselle tämän ruumiinvamman johdosta maksettavaan korvaukseen ja hoitoavustukseen vain, jos perinnän syynä on lakisääteinen elatusapusaatava, korvaus terveydentilan heikentymisestä taikka työkyvyn alentumisesta tai menetyksestä aiheutuneesta vahingosta tai korvaus elatusvelvollisen kuoleman takia menetetyistä elatusavusta. Perittävä määrä on tällöin puolet mainituista tuloista.

6) Elinikäisestä elatussopimuksesta, elinikäisestä elinkorkosopimuksesta ja henkivakuutuksesta saatavaan tuloon kohdistuva perintä voidaan suorittaa ainoastaan elatusavun laskennan perustana käytetyn määrän ylittävältä osalta.

12 Onko olemassa viranomainen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Sosiaaliturvakeskuksen on pidettävä kirjaa kaikista alaikäisen lapsen elatusta koskevista päätöksistä ja tuomioistuimissa vahvistetuista sopimuksista.

Kun sosiaaliturvakeskus vastaanottaa tuomioistuimen lopullisen lapsen elatusapua koskevan päätöksen tai tuomioistuimessa vahvistetun sopimuksen, sen on lähetettävä oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva kirjallinen tiedote sekä lapsen kanssa asuvalle vanhemmalle että toiselle vanhemmalle tai muulle perhelain 288 §:ssä tarkoitetulle henkilölle, jonka on päätöksen tai sopimuksen nojalla maksettava elatusapua.

Tällä tiedotteella sosiaaliturvakeskus ilmoittaa lapsen kanssa asuvalle vanhemmalle seuraavat tiedot:

varoitusta siitä, että sosiaaliturvakeskukselle on ilmoitettava, jos elatusvelvollinen laiminlyö velvollisuutensa säännöllisesti ja täysimääräisesti; ja edellytykset, joiden perusteella lapsella on oikeus väliaikaiseen elatusapuun asiasta annettujen säännösten mukaisesti.

Tiedotteella sosiaaliturvakeskus ilmoittaa elatusvelvolliselle vanhemmalle tai muulle perhelain 288 §:ssä tarkoitettulle henkilölle, jonka on tuomioistuimen päätöksen tai tuomioistuimessa tehdyn sopimuksen nojalla maksettava elatusapua, että

se nostaa rikosoikeudellisen kanteen velvollisuutensa laiminlyövästä elatusvelvollista vastaan 15 päivän kuluessa siitä, kun sen tietoon tulee, ettei elatusvelvollisuutta ole hoidettu säännöllisesti ja täysimääräisesti,

Kroatiassa on valtuudet periä takaisin väliaikaisen elatusavun määrä, joka on maksettu väliaikaista elatusapua koskevan erillismääräyksen mukaisesti.

13 Voiko viranomainen tai järjestö maksaa elatusavun ennakoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Kun sosiaaliturvakeskus vastaanottaa tuomioistuimen lopullisen lapsen elatusapua koskevan päätöksen tai tuomioistuimessa vahvistetun sopimuksen, sen on ilmoitettava lapsen kanssa asuvalle vanhemmalle edellytyksistä, joiden perusteella lapsella on oikeus väliaikaiseen elatusapuun asiasta annettujen säännösten mukaisesti. Lapsella, jolla on Kroatian kansalaisuus ja jonka kotipaikka on Kroatiassa, on oikeus väliaikaiseen elatusapuun asiasta annetussa laissa (virallisen lehden nro 92/14) säädetyin edellytyksin. Lain mukaan lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä, jota vanhemman on täytännönpanokelpoisen asiakirjan nojalla elätettävä.

Lapsella on oikeus väliaikaiseen elatusapuun, jos vanhempi, joka ei asu lapsen kanssa, ei hoida täytännönpanokelpoisen asiakirjaan perustuvaa elatusvelvollisuuttaan lainkaan tai täysimääräisesti ja jos on todennäköistä, etteivät kyseisen vanhemman omat vanhemmat osallistu lapsen elättämiseen rahausummalla, joka vastaa vähintään laissa vahvistettua väliaikaisen elatusavun määrää.

Oikeus väliaikaiseen elatusapuun säilyy siihen asti, kunnes elatusvelvollinen jatkaa elatusavun maksamista vähintään väliaikaisen elatusavun määräksi laissa vahvistetun suuruisena.

Lapsella on oikeus väliaikaiseen elatusapuun kaiken kaikkiaan enintään kolmen vuoden ajan.

Väliaikaisen elatusavun määrä on puolet elatusavun lakisääteisestä vähimmäismäärästä. Väliaikaisen elatusavun määrä ei voi ylittää täytännönpanokelpoisessa asiakirjassa vahvistettua elatusavun määrää.

Väliaikaisen elatusavun maksaa valtio. Juridisesti tästä seuraa, että valtiosta tulee lapsen sijaan elatusvelkoja, ja valtiolle siirretään elatusapusaatavista määrä, joka vastaa sen maksamaa väliaikaista elatusapua, sekä mahdolliset muut liitännäisoikeudet. Lain 25 §:ssä tarkoitettu saatavien perintämenettelyssä valtiota edustaa toimivaltainen syyttäjänvirasto.

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailta?

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Kyllä. Kroatia on säätänyt lain, jolla pannaan täytännön toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytännönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa annettu neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009. Sen mukaan sosiaaliturvasta vastaava ministeriö on asetuksen täytännönpanosta vastaava keskusviranomaisena.

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamisesta vastaavia toimivaltaisia viranomaisia ovat tuomioistuimet ja sosiaaliturvakeskukset toimialojensa ja -valtuuksiensa mukaisesti.

Jos elatussaatavien perintää hakeva osapuoli on Kroatiassa ja elatusvelvollisen kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, hakija voi pyytää apua Kroatian keskusviranomaiselta eli väestö-, perhe-, ja nuorisoasioista sekä sosiaalipoliitikasta vastaavalta ministeriöltä.

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Ottamalla yhteyttä keskusviranomaiseen ja asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamisesta vastaaviin toimivaltaisiin viranomaisiin.

Keskusviranomaisen yhteystiedot:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

10000 Zagreb

Verkkosivut: <http://www.mspm.hr/>

Sähköposti: ministarstvo@mdomsp.hr

Puhelin: (+385-1) 555 71 11

Faksi: (+385-1) 555 72 22

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailta?

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Ei. Neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 55 artiklan mukaan tilanteessa, jossa velkoja asuu Kroatiassa, hakemus toimitetaan Kroatian keskusviranomaiselle sen jäsenvaltion keskusviranomaisen välityksellä, jossa hakija asuu.

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

Hakijan asuinmaan keskusviranomaisella toimittaa hakemuksen väestö-, perhe- ja nuorisoasioista sekä sosiaalipoliitikasta vastaavalle ministeriölle, joka on neuvoston asetuksessa (EY) N:o 4/2009 tarkoitettu Kroatian keskusviranomaisena.

Keskusviranomaisen yhteystiedot:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

10000 Zagreb

Verkkosivut: <http://mdomsp.gov.hr/>

Sähköposti: ministarstvo@mdomsp.hr

Puhelin: (+385-1) 555 71 11

Faksi: (+385-1) 555 72 22

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

Kyllä.

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainväliset yksityisoikeutta koskevat säännöt?

Ei sovelleta.

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Hakija ottaa yhteyttä jäsenvaltion keskusviranomaiseen, ja oikeusapua myönnetään neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamisalaan kuuluvalla alueella 44–47 artiklan mukaisesti. Tapauksen mukaan sovelletaan maksutonta oikeusapua koskevan lain säännöksiä.

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Kroatia on säätänyt lain, jolla pannaan täytäntöön toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskeissa asioissa annettu neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009 (virallisen lehden nro 127/2013). Asetuksen soveltamisesta vastaava keskusviranomaisena on väestö-, perhe- ja nuorisasioista sekä sosiaalipolitiikasta vastaava ministeriö.

Lisätietoja:

1. Perhelaki (*Obiteljski zakon*, virallisen lehden nro 103/15)
2. Täytäntöönpanolaki (*Ovršni zakon*, virallisen lehden nrot 112/12, 25/13 ja 93/14).
3. Laki lainvalinnasta (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*, virallisen lehden nrot 53/91 ja 88/01)
4. Laki maksuttomasta oikeusavusta (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*, virallisen lehden nro 143/2013)
5. Laki toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskeissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 täytäntöönpanosta (*Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja*, virallisen lehden nro 127/2013)
6. Siviiliprosessilaki (*Zakon o parničnom postupku*, virallisen lehden nrot 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 ja 89/14)
7. Laki väliaikaisesta elatusavusta (*Zakon o privremenom uzdržavanju*, virallisen lehden nro 92/14)

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 16/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.